

З огляду на географічне положення України, інфекції, що притаманні для більшості країн світу, тут не поширені. В той же час, багато небезпечних для життя інфекцій традиційно розповсюджені на території України, що вимагає регулярного епідеміологічного контролю, профілактики та імунного захисту. Перелік інфекцій, які можна попередити шляхом вакцинації, в Україні визначаються наказом МОЗ України від 16.09.2011 № 595 "Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів" із змінами, що внесені наказом МОЗ України від 11.08.2014 № 551 "Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні". Згідно із цим наказом, в Україні здійснюються щеплення проти таких захворювань: туберкульоз, гепатит В, дифтерія, кашлюк, правець, поліомієліт, гемофільна інфекція, кір, краснуха та паротит.

На підставі аналізу даних про реєстрацію інфекційних захворювань, епідемічну ситуацію в Україні можна вважати відносно стабільною, де основні параметри захворюваності по більшості нозологій знаходяться у межах середніх багаторічних показників, визначених для європейських країн міжнародними організаціями, такими як ВООЗ. Однак, у різних областях України періодично спостерігаються спалахи та ускладнення епідситуації із інфекцій, що керуються засобами імунопрофілактики (туберкульоз, правець, вірусний гепатит А, спалахи кору та ін.). Ситуація, що склалася, пов'язана із недостатнім охопленням щепленнями запланованих осіб, порушенням поставок вакцин, хоча на початку 2000-х років Україна була серед лідерів в Європейському регіоні по вакцинації населення**.** Підтримувана деякими засобами масової інформації кампанія проти вакцинації призвела до зростання кількості відмов від щеплень серед дітей та дорослих. Таким чином, імідж вакцинації в Україні значно підірваний, а колективний імунний захист населення проти інфекцій поступово знижується до майже граничних значень, визначених ВООЗ.

Необхідною умовою підтримки епідемічного процесу є сприйнятливість: після потрапляння збудника в організм інфікування відбувається лише при наявності сприйнятливості і не відбувається при її відсутності. При наявності в популяції 95% несприйнятливих до інфекційних захворювань (тобто щеплених) осіб циркуляція збудника припиняється, а сама популяція розцінюється як епідемічно благополучна.

Виходячи з вищенаведеного, без вживання відповідних заходів, в середньостроковій перспективі Україна може опинитися перед загрозою масового поширення актуальних ендемічних інфекційних захворювань, що не реєструються останні десятиліття (поліомієліт, дифтерія) серед сприйнятливих, не щеплених осіб.

Отже, імунізація залишається одним із найважливіших профілактичних заходів збереження здоров'я та гарантією епідемічної безпеки населення, зниження захворюваності та смертності від інфекційних хвороб, гарантованим, історично підтвердженим та економічно рентабельним методом боротьби з поширенням епідемій та спалахів.